

Päätös jatkoselvitykseen ryhtymisestä Avarn Security Holding AS:n ja Prevent 360 Holding Oy:n yrityskauppaa koskevassa asiassa

SISÄLLYSLUETTELO

1	Asia	2
2	Asian vireilletulo	2
3	Ratkaisu	2
4	Osapuolet ja niiden harjoittama liiketoiminta	2
5	Sovellettava lainsäädäntö	3
5.1	Kilpailulain yrityskauppavalvontaa koskevat säännökset	3
5.2	Yrityskauppasäännösten soveltuminen järjestelyyn	4
6	Relevantit markkinat	5
6.1	Ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista	5
6.2	Vartiointi- ja turvallisuuspalvelut	5
6.2.1	Ilmoittajan näkemys vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen markkinoista	5
6.2.2	Ilmoittajan toimittamat tiedot suurista asiakkaista	6
6.3	Turvallisuustekniikka	9
6.4	Rahankäsittelypalvelut	10
6.5	Kiinteistöhuollon palvelukokonaisuudet	10
7	Yrityskaupan kilpailuvaikutukset	11
8	Johtopäätös	12
9	Sovelletut säännökset	12
10	Muutoksenhaku	12

1 Asia

Jatkoselvitykseen ryhtyminen Avarn Security Holding AS:n ja Prevent 360 Holding Oy:n yrityskauppaa koskevassa asiassa.

2 Asian vireilletulo

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle on 12.6.2018 ilmoitettu järjestely, jossa Avarn Security Holding AS hankkii yksinomaisen määräysvallan Prevent 360 Holding Oy:ssä.¹

3 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto ryhtyy asiassa kilpailulain 26 §:n 1 momentin nojalla jatkoselvitykseen, jossa tutkitaan, estääkö käsiteltävänä oleva yritys-kauppa kilpailulain 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla erityisesti siitä syystä, että sillä luodaan määräävä markkina-asema tai vahvistetaan sitä.

4 Osapuolet ja niiden harjoittama liiketoiminta

1. **Avarn Security Holding AS** ("Avarn") on osa norjalaista Sector Alarm -konsernia. Konserni koostuu kahdesta liiketoimintakonseptista/-alueesta. Sector Alarm -tuotenimellä se myy hälytysjärjestelmiä ja niihin liittyviä palveluja kotitalouksille ja yrityksille, sekä Avarn Security -tuotenimellä tarjoaa turvallisuuspalveluja kuten vartiointipalveluja, turvallisuustekniikkaa ja rahankäsittelypalveluja suurille yrityksille ja julkiselle sektorille.²
2. **Prevent 360 Turvallisuuspalvelut Oy** on vartiointipalveluja ja turvallisuustekniikan järjestelmiä tarjoava yhtiö. Prevent 360 Holding Oy omistaa Prevent 360 Group Oy:n, joka puolestaan omistaa Prevent 360 Turvallisuuspalvelut Oy:n (yhdessä "Prevent").³

¹ Järjestely on ilmoitettu Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ensimmäisen kerran 30.1.2018. Kilpailu- ja kuluttajavirasto on 11.5.2018 ilmoittanut yrityskauppailmoituksen olevan kilpailulain 26 §:n tarkoittamalla tavalla olennaisesti puutteellinen, koska ilmoittajan Kilpailu- ja kuluttajavirastolle 11.5.2018 toimittamat tiedot ovat olleet olennaisilta osin ristiriidassa yrityskauppailmoituksen kanssa.

² Sector Alarm Group on aiemmin hankkinut tammikuussa 2016 vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen, turvallisuustekniikan sekä rahankäsittely- ja arvokuljetuspalvelujen liiketoiminta-alueilla toimineen Turvatiimi Oy:n. Lisäksi Sector Alarm Large AS on vuonna 2016 hankkinut vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen, turvallisuustekniikan ja rahankäsittelypalvelujen markkinoilla toimineen G4S Security Services Oy:n (nykyisin Avarn Finland) (KKV:n dnro KKV/229/14.00.10/2016).

³ Preventin omistava Intera Fund III Ky on vuonna 2016 hankkinut ISS Security Oy:n ja ISS Palvelut Oy:n turvallisuuspalveluliiketoiminnan (nykyisin Prevent Turvallisuuspalvelut) (KKV:n dnro KKV/1151/14.00.10/2016). Kaupan kohteet toimivat vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen sekä turvallisuustekniikan markkinoilla.

5 Sovellettava lainsäädäntö

5.1 Kilpailulain yrityskauppavalvontaa koskevat säännökset

3. Kilpailulain (2011/948) 21 §:n 1 momentin mukaan yrityskaupalla tarkoitetaan: 1) kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetun määräysvallan tai vastaavan tosiasiallisen määräysvallan hankkimista; 2) elinkeinonharjoittajan koko liiketoiminnan tai sen osan hankkimista; 3) sulautumista; 4) sellaisen yhteisyrityksen perustamista, joka huolehtii pysyvästi kaikista itsenäiselle yritykselle kuuluvista tehtävistä.
4. Kilpailulain 21 §:n 3 momentin mukaan yrityskaupan osapuolella tarkoitetaan määräysvallan hankkijaa, 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun liiketoiminnan tai sen osan hankkijaa, määräysvallan kohdetta, 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua liiketoimintaa tai sen osaa, 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun sulautumiseen osallistuvaa yhteisöä tai säätiötä sekä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun yhteisyrityksen perustajaa.
5. Kilpailulain 22 §:n 1 momentin mukaan säännöksiä yrityskauppavalvonnasta sovelletaan yrityskauppaan, jossa yrityskaupan osapuolten yhteenlaskettu liikevaihto ylittää 350 miljoonaa euroa ja jossa vähintään kahden yrityskaupan osapuolen Suomesta kertynyt liikevaihto ylittää kummankin osalta 20 miljoonaa euroa.⁴
6. Kilpailulain 25 §:n 1 momentin mukaan markkinaoikeus voi Kilpailu- ja kuluttajaviraston esityksestä kieltää tai määrätä purettavaksi yrityskaupan tai asettaa yrityskaupan toteuttamiselle ehtoja, jos yrityskauppa olennaisesti estää tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla erityisesti siitä syystä, että sillä luodaan määräävä markkina-asema tai vahvistetaan sitä. Kilpailulain 25 §:n 2 momentin mukaan jos 1 momentissa tarkoitettu kilpailun estyminen voidaan välttää asettamalla yrityskaupan toteuttamiselle ehtoja, Kilpailu- ja kuluttajaviraston tulee esityksen tekemisen sijasta neuvotella ja määrätä tällaiset ehdot noudatettaviksi. Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei voi määrätä yrityskaupalle ehtoja, joita yrityskaupan ilmoittaja ei hyväksy.

⁴ Liikevaihdon laskemisesta säädetään kilpailulain 24 §:ssä, jonka 1 momentin mukaan määräysvallan hankkijan, 21 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun liiketoiminnan tai sen osan hankkijan, absorptiosulautumisessa vastaanottavan yhteisön tai säätiön, kombinaatiosulautumisessa sulautuvan yhteisön tai säätiön ja yhteisyrityksen perustajan liikevaihtoon luetaan: 1) sellaisen yhteisön ja säätiön liikevaihto, joka käyttää siinä määräysvaltaa; 2) sellaisen yhteisön ja säätiön liikevaihto, jossa se käyttää määräysvaltaa; 3) sellaisen yhteisön ja säätiön liikevaihto, jossa 1 kohdassa tarkoitettu yhteisö tai säätiö käyttää määräysvaltaa; sekä 4) sellaisen yhteisön ja säätiön liikevaihto, jossa määräysvaltaa käyttää sama luonnollinen henkilö kuin johdantokappaleessa mainitussa yhteisössä tai säätiössä. Kilpailulain 24 §:n 2 momentin mukaan hankinnan kohteen liikevaihtona pidetään: 1) sen yhteisön tai säätiön liikevaihtoa, josta hankitaan määräysvalta; 2) 21 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun liiketoimintaan tai sen osaan liittyvää liikevaihtoa; tai 3) absorptiosulautumisessa sulautuvan yhteisön tai säätiön liikevaihtoa. Hankinnan kohteen liikevaihtoon luetaan myös sen yhteisön tai säätiön liikevaihto, jossa 2 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettu yhteisö tai säätiö käyttää määräysvaltaa.

7. Kilpailulain 26 §:n 1 momentin mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto tutkii yrityskauppaa koskevan ilmoituksen välittömästi. Ensi vaiheessa Kilpailu- ja kuluttajavirasto ratkaisee, onko asiassa ryhdyttävä jatkoselvitykseen. Jos Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei anna päätöstä jatkoselvitykseen ryhtymisestä kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, yrityskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi. Määräaika ei ala kulua, jos ilmoitus on olennaisesti puutteellinen.
8. Kilpailulain 44 §:n mukaan Kilpailu- ja kuluttajaviraston 26 §:n 1 momentin nojalla antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

5.2 Yrityskauppasäännösten soveltuminen järjestelyyn

9. Yrityskauppailmoituksen mukaan Intera ja Avarn ovat sopineet Preventin ja Avarn Security Oy:n liiketoimintojen yhdistämisestä. Tässä tarkoituksessa Avarn myy 100 % Avarn Finlandin osakkeista Prevent Groupille. Välittömästi osakkeiden myynnin jälkeen Avarn investoi osakkeiden myynnistä saadut tulot Prevent Holdingiin. Järjestelyn lopputuloksena Avarn hankkii [yli 50]⁵ % Prevent Holdingin osakkeista ja saa näin ollen yksinomaisen määräysvallan Prevent Holdingissa. Järjestelyssä on kyse kilpailulain 21 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua määräysvallan tai vastaavan tosiasiallisen määräysvallan hankkimista.
10. Sector Alarm -konsernin maailmanlaajuinen liikevaihto vuonna 2016 oli noin 416,7 miljoonaa euroa, josta [yli 50] miljoonaa euroa kertyi Suomesta.⁶ Preventin maailmanlaajuinen liikevaihto vuonna 2016 oli noin 67,5 miljoonaa euroa ja pro forma -liikevaihto vuonna 2017 [yli 50] miljoonaa euroa.⁷ Preventin liikevaihdosta [yli 50] miljoonaa euroa kertyi Suomesta.
11. Sector Alarm -konsernin ja Preventin yhteenlasketun liikevaihdon ollessa yli 350 miljoonaa euroa ja molempien Suomesta kertyneen liikevaihdon ollessa yli 20 miljoonaa euroa kilpailulain 22 §:n mukaiset liikevaihtorajat ylittyvät, joten järjestelyyn sovelletaan kilpailulain yrityskauppavalvontaa koskevia säännöksiä.

⁵ Hakasulkeisiin merkityissä kohdissa tarkka tieto on poistettu liikesalaisuutena.

⁶ Sector Alarm Oy on vuonna 2017 ostanut Prevent Turvallisuuspalvelut Oy:ltä ”kotitalouksien turvajärjestelmät” -liiketoiminnan, mikä kasvattaa vuoden 2017 ennustettua liikevaihtoa noin [] miljoonalla eurolla.

⁷ Prevent Turvallisuuspalvelut Oy on 23.1.2018 toteutetulla yrityskaupalla myynyt ”linjavalvonta” -liiketoiminnan sekä vuonna 2017 edellä mainitun ”kotitalouksien turvajärjestelmät” -liiketoiminnan, jotka on huomioitu Preventin pro forma -liikevaihdossa.

6 Relevantit markkinat

6.1 Ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista

12. Yrityskaupan ilmoittajan mukaan kaupan osapuolet toimivat turvallisuusmarkkinoilla Suomessa. Ilmoittajan mukaan turvallisuustekniikan kokonaismarkkinoihin kuuluvia hyödykesegmenttejä ovat vartiointi- ja turvallisuuspalvelut, rahankäsittelypalvelut, turvallisuustekniikka, ARC-järjestelmät, rakenteellinen turvallisuus ja muut palvelut. Ilmoittajan mukaan turvallisuusmarkkinat ovat hajanaiset, ja niillä toimii Suomessa yli tuhat yritystä, jotka ovat lähinnä pieniä ja keski suuria yrityksiä.⁸ Ilmoittajan mukaan turvallisuusmarkkinat Suomessa ovat kokonaisarvoltaan noin 1 800–2 000 miljoonaa euroa.⁹
13. Ilmoittajan mukaan yrityskaupan osapuolten toiminnan kannalta relevantteja turvallisuusmarkkinan markkinasegmenttejä ovat i) vartiointi- ja turvallisuuspalvelut, ii) turvallisuustekniikka ja iii) rahankäsittelypalvelut.

6.2 Vartiointi- ja turvallisuuspalvelut

6.2.1 Ilmoittajan näkemys vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen markkinoista

14. Vartiointi- ja turvallisuuspalveluja käytetään ilmoittajan mukaan turvallisuusongelmien ehkäisemiseen ja estämiseen fyysisen paikan päällä tapahtuvan läsnäolon ja mahdollisen välittömän reagoinnin kautta, ja ne kattavat esimerkiksi virkapukuiset paikan päällä päivystävät vartijat ja kauppakeskusvartijat (paikallisvartiointi), liikkuvat vartiointi- ja turvallisuuspalvelut (piirivartiointi), avaintenhallintapalvelut, sopimusprojektiperusteisen turvallisuuden, tapahtumien turvallisuuden ja väkijoukon hallinnan sekä turvallisuusalan konsultointipalvelut. Tarkempi segmentointi ei ilmoittajan mukaan ole tarpeen, sillä useimmat vartiointi- ja turvallisuuspalveluyritykset tarjoavat kaikkia mainittuja palveluja.¹⁰
15. Maantieteelliseltä laajuudeltaan vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen markkinat ovat ilmoittajan näkemyksen mukaan kansalliset, sillä useimmilla yrityksillä on valtakunnallinen kattavuus alihankintaverkoston kautta. Alihankin-

⁸ Vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen käsite on laaja-alainen. Toimialaan katsotaan kuuluvan yritykset, jotka tuottavat paikallis- ja piirivartiointia, järjestyksenvilvontaa, myymäläturvallisuuspalveluja, henkivartiointia, valvontapalveluja (kulunvalvonta, yms.) sekä rahan ja arvotavaroiden kuljetusta. Lisäksi toimialaan voidaan katsoa kuuluvan sähköisten hälytysjärjestelmien (varas- ja palohälyttimet) avulla tapahtuva etävalvonta sekä valvonta- ja hälytysjärjestelmien asennus- ja huoltopalveluita sekä yksityinen tutkinta- ja etsivätoiminta. Ks. Finnsecurity ry:n toimialaraportti 2015.

⁹ Ilmoittajan mukaan Suomen turvallisuusala on kasvanut jatkuvasti viime vuosien aikana, ja sen kasvun odotetaan jatkuvan entisellään. Ilmoittaja viittaa Finnsecurity ry:n toimialaraporttiin, jonka mukaan muun muassa kameravalvontajärjestelmien, palohälyttimien, valvonta- ja murtohälytysjärjestelmien sekä tietoturvatuotteiden kysynnän odotetaan kasvavan.

¹⁰ Ilmoittajan mukaan yrityskaupan osapuolten hälytyskeskuspalvelut (ARC) on sisällytetty vartiointi- ja turvallisuuspalveluihin, koska hälytyskeskusten valvontatoiminta on henkilösidonnaista toimintaa.

taa käytetään ilmoittajan mukaan tavallisesti pienemmissä maaseutukaupungeissa ja kunnissa, joissa suurimmat turvallisuusyritykset eivät ole läsnä.

16. Ilmoittajan mukaan sekä Avarn että Prevent tarjoavat vartiointi- ja turvallisuuspalveluja. Ilmoittajan mukaan vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen markkina Suomessa vuonna 2017 oli myynnin arvoltaan noin [400–450] miljoonaa euroa, josta Avarnin markkinaosuus oli noin [10–20] % ja Preventin noin [10–20] %.
17. Ilmoittajan mukaan vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen markkinat ovat hajanaiset ja alalla toimii lukumääräisesti paljon toimijoita. Suurin markkinatoimija on ilmoittajan mukaan Securitas Oy ("Securitas") [30–40] %:n markkinaosuudella, jonka lisäksi muita markkinatoimijoita ovat muun muassa SOL Palvelut Oy, Palmia Oy, Sydbevakning Oy ja PSG Turva Oy, sekä muut pienemmät yritykset. Tärkeimpiä vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen asiakkaita ovat ilmoittajan mukaan julkishallinto, teollisuusyritykset, rakennus- ja kiinteistöala sekä tukku- ja vähittäiskaupan yritykset.

6.2.2 Ilmoittajan toimittamat tiedot suurista asiakkaista

18. Ilmoittajan mukaan suuret asiakkaat tai mikään suurten asiakkaiden segmentti eivät muodosta erillistä relevanttia markkinaa. Ilmoittaja kuitenkin esittää tietoja neljästä vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen suurien asiakkaiden segmentistä: i) suuret yhden toimipisteen asiakkaat, joilla on korkea turvallisuustaso ii) suuret yhden toimipisteen asiakkaat, joilla on normaali turvallisuustaso, iii) kapealla alueella toimivat monipisteasiakkaat ja iv) laajalla alueella toimivat monipisteasiakkaat. Yrityskaupan ilmoittaja arvioi, että suurille asiakkaille tarjottujen vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen kokonaisarvo on noin 165–205 miljoonaa euroa.
19. Ilmoittaja viittaa suurilla yhden toimipisteen ja korkean turvallisuustason asiakkailla suuriin, yhtä toimipistettä ja poikkeuksellista turvallisuustasoa koskeviin vartiointi- ja turvallisuuspalvelusopimuksiin. Tällaisia toimipisteitä ovat ilmoittajan mukaan esimerkiksi ydinvoimalat, lentokenttäterminaalit, tietokeskukset, suurlähetystöt ja tehtaot, joissa tuotetaan vaarallisia kemikaaleja tai muita vaarallisia aineita. Ilmoittajan mukaan asiakkailla on erittäin korkeat vaatimukset ja odotukset turvallisuustasoon liittyen. Näihin sisältyvät esimerkiksi aseelliset vartijat, vartiokoirat ja todistukset savusukelluspätevyydestä tai muusta erityisosaamisesta. Suuret korkean turvallisuustason toimipisteet ovat vartioituja vuorokauden ympäri ja vartijoita on paikalla enemmän kuin yksi.
20. Ilmoittaja arvioi, että suurille yhden toimipisteen ja korkean turvallisuustason asiakkaille tuotettujen vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen kokonaisarvo on noin 35–45 miljoonaa euroa. Ilmoittajan mukaan osapuolilla ei ole pääl-

lekkäisyyttä suurten, yhden toimipisteen ja korkean turvallisuustason asiakkaiden osalta, sillä vain Avarn toimii kyseisessä segmentissä.¹¹ Avarnin ohella kyseisessä segmentissä toimii ilmoittajan mukaan vain Securitas.

21. Ilmoittaja viittaa suurilla yhden toimipisteen ja normaalin turvallisuustason asiakkailla sellaisiin asiakkaisiin, joilla on vain yksi iso toimipiste (tai pari isoa toimipistettä), jossa ne tarvitsevat vartiointi- ja turvallisuuspalveluja. Tällaisia toimipisteitä ovat ilmoittajan mukaan esimerkiksi ostoskeskukset, isot tehtaat, tuotantolaitokset, telakat sekä kongressi- ja messukeskukset. Toimipisteiden suuren pinta-alan takia alueen vartiointiin tarvittavat resurssit ovat merkittävämmät kuin pienillä kohteilla. Tämän takia myös sopimusten vuosittainen arvo on korkeampi kuin pienten ja keskisuurten asiakkaiden sopimusten arvo.
22. Ilmoittaja katsoo, ettei suurelle asiakkaalle ole olemassa yhtä oikeaa määritelmää. Ilmoittaja käyttää 250 000 euron raja-arvoa, mikä sen käsityksen mukaan vastaa karkeasti yhden vartijan ympärivuorokautisen paikallaolon tarvetta. Ilmoittajan kokemuksen ja arvion mukaan 250 000 euroa voidaan yleisesti pitää merkittävänä palvelusopimuksen vuosittaisena kustannuksena Suomen markkinoilla.¹²
23. Ilmoittajan mukaan ei ole mahdollista antaa tarkkaa arviota suurten yhden toimipisteen ja normaalin turvatason asiakkaiden segmentin kokonaisarvosta. Ilmoittajan karkea arvion mukaan segmentin kokonaisarvo on noin 40–50 miljoonaa euroa.¹³ Vuonna 2017 Avarnin myynti suurille, yhden toimipisteen ja normaalin turvatason asiakkaille oli noin [] miljoonaa euroa ja Preventin noin [] miljoonaa euroa, mukaan lukien vartiointi- ja turvallisuuspalvelut [] asiakkaille. Ilmoittajan mukaan Preventillä on yleisesti ottaen pienempiä sopimuksia kuin Avarnilla, eikä Prevent siten luo Avarnille merkittävää kilpailupainetta isoimpien sopimusten osalta. Samanaikaisesti mitä pienempi sopimuksen arvo on, sitä helpompi pienten kilpailijoiden on osallistua tarjouskilpailuihin ja voittaa niitä.
24. Suurilla yhden toimipisteen ja normaalin turvallisuustason asiakkailla ei ilmoittajan näkemyksen mukaan ole mitään erityisiä vaatimuksia vartiointi- ja turvallisuuspalveluille. Palveluntarjoaja yksinkertaisesti järjestää vaaditun määrän vartijoita, autoja ja muita varusteita. Tarvittavien resurssien määrää lukuun ottamatta näille asiakkaille tarjotut vartiointi- ja turvallisuuspalvelut eivät eroa pienemmille asiakkaille tarjotuista palveluista. Koska näillä asiak-

¹¹ Avarnin suuria yhden toimipisteen ja korkean turvallisuustason asiakkaita []. Muita samankaltaisia korkean turvallisuustason asiakkaita Suomessa ovat ilmoittajan mukaan esimerkiksi [].

¹² Ilmoittajan mukaan vartiointi- ja turvallisuuspalvelusopimukset, joiden vuosittainen arvo on yli 250 000 euroa, vastaavat noin [] %:a ilmoittajan viidestäsadasta merkittävimmästä asiakassopimuksesta.

¹³ Ilmoittajan arvio perustuu siihen, että se arvioi Suomessa olevan mahdollisesti noin [] toimipistettä, joita voitaisiin pitää suurena normaalin turvallisuustason kohteena. Ilmoittajan karkean arvion mukaan keskimääräinen vuosittainen liikevaihto näiden asiakassopimusten osalta voisi puolestaan olla noin [] euroa.

kailla on yleensä vain yksi toimipaikka yhdessä kunnassa, ei palveluntarjoajan laaja maantieteellinen verkosto ilmoittajan arvion mukaan tuo lisäarvoa tai kilpailuetua suhteessa paikallisempiin palveluntarjoajiin.

25. Ilmoittajan mukaan asiakkaat valitsevat palveluntarjoajansa tarjouskilpailuissa ja lähes yksinomaan hinnan perusteella. Ilmoittaja katsoo, että palveluntarjoajalla ei ole asiakkaille merkitystä palvelujen yksinkertaisuuden ja palveluntarjoajien välisten lähes olemattomien erojen vuoksi.
26. Ilmoittajan arvion mukaan asiakkaat ovat yleensä suuria yrityksiä ja ammattimaisia ostajia, jotka voivat tehokkaasti vastustaa hypoteettisia hinnankorotuksia muuntelemalla tarjouskilpailumenettelyjä ja tukemalla vaihtoehtoisia palveluntarjoajia.
27. Kapealla alueella toimivilla monipisteasiakkaila ilmoittaja viittaa esimerkiksi kaupunkeihin/kuntiin, yliopistoihin, sairaanhoitopiireihin ja paikallisiin yrityksiin, joilla on useita toimipaikkoja tai vähittäismyymälöitä yhden tai muutamman lähekkäin sijaitsevan kunnan alueella. Ilmoittajan mukaan suuren asiakkaan raja-arvona myös tässä kategoriassa tulee käyttää 250 000 euroa.
28. Ilmoittajan mukaan ei ole mahdollista antaa tarkkaa arviota kapealla alueella toimivien monipisteasiakkaiden segmentistä. Ilmoittajan karkea arvion mukaan segmentin kokonaisarvo on noin 40–50 miljoonaa euroa.¹⁴
29. Vuonna 2017 Avarnin myynti kapealla alueella toimiville monipisteasiakkaille oli noin [] miljoonaa euroa ja Preventin noin [] miljoonaa euroa, mukaan lukien vartiointi- ja turvallisuuspalvelut [] asiakkaille.
30. Ilmoittajan mukaan asiakkaiden toimipisteiden sijaitessa yksittäisessä kaupungissa/kunnassa tai muutamissa ympäröivissä kunnissa laajempi maantieteellinen toimipaikkaverkosto on tarjouskilpailussa merkityksetön. Ilmoittajan mukaan kapealla alueella toimiville monipisteasiakkaille ratkaiseva tekijä vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen hankinnassa on aina hinta eri toimijoiden palvelujen ollessa hyvin yhteneväisiä. Ilmoittajan mukaan hinnan merkitys korostuu, koska useimmat kapealla alueella toimivat monipisteasiakkaat ovat julkisia hankintayksiköitä. Ilmoittajan mukaan näiden sopimusten kattamien kohteiden suuremmalla määrällä ei ole analyysin kannalta merkitystä, sillä yksittäisen toimipisteen palvelut ovat yleensä hyvin rajattuja ja joka tapauksessa tarvittavat investoinnit henkilöstön ja muiden resurssien osalta, joita on hyvin saatavilla, tehdään tyypillisesti vasta tarjouskilpailun voittamisen jälkeen.

¹⁴ Ilmoittajan arvio perustuu siihen, että se arvioi Suomessa olevan mahdollisesti noin [] kapealla alueella toimivaa monipisteasiakasta. Ilmoittajan karkean arvion mukaan keskimääräinen vuosittainen liikevaihto näiden asiakkassopimusten osalta voisi olla noin [] euroa.

31. Ilmoittajan mukaan pienemmät kilpailijat ovat kykeneviä osallistumaan ja voittamaan myös kapealla alueella toimivien monipisteasiakkaiden tarjouskilpailuja. Eri toimijoiden tarjoamien palvelujen yksinkertaisuus ja samankaltaisuus, kulujen läpinäkyvyys ja rajakustannuksiin pohjautuva hinnoittelu varmistavat sen, että pienempien toimijoiden osallistuminen tarjouskilpailuihin sekä niiden kiistaton kyky palvella näitä asiakkaita asettavat tehokkaasti rajoituksia suurempien palveluntuottajien hinnoittelulle.
32. Laajalla alueella toimivilla monipisteasiakkaila ilmoittaja viittaa asiakkaisiin, joilla on useita toimipisteitä muissa kuin läheisissä kunnissa. Suomessa tällaisia asiakkaita ovat esimerkiksi kuluttajahyödykkeiden ja -palvelujen jälleenmyyjät, kuten vähittäiskauppa- ja palvelu- ja ravintolaketjut, pankit sekä yksityiset terveydenhuoltoyritykset. Lisäksi isommilla yhtiöillä, joilla on tuotantolaitoksia ja/tai toimipisteitä useissa kohteissa sekä joillakin valtion virastoilla ja yksiköillä on usean alueen monipistesopimuksia vartiointi- ja turvallisuuspalveluista. Ilmoittajan mukaan suuren asiakkaan raja-arvona myös tässä kategoriassa tulee käyttää 250 000 euroa.
33. Ilmoittajan arvion mukaan segmentin kokonaisarvo on noin 50–60 miljoonaa euroa. Vuonna 2017 Avarnin myynti laajalla alueella toimiville monipisteasiakkaille oli [] miljoonaa euroa ja Preventin [] miljoonaa euroa.¹⁵
34. Ilmoittaja korostaa, että yrityskaupan jälkeenkin Securitas on todennäköisesti selvästi suurin palveluntuottaja myös tässä asiakassegmentissä.
35. Lisäksi ilmoittaja katsoo osapuolten sopimuksista käyvän ilmi, että Preventillä on pääasiassa sopimuksia, jotka kattavat vain yhden kunnan tai enintään kaksi kuntaa, kun taas huomattava osa Avarnin sopimuksista kattaa useita kuntia. Tämä tarkoittaa sitä, että Preventillä ei vaikuta olevan merkittävää osuutta useita kuntia kattavissa vartiointi- ja turvallisuuspalvelusopimuksissa.

6.3 Turvallisuustekniikka

36. Yrityskaupan osapuolilla on ilmoittajan mukaan päällekkäistä toimintaa myös turvallisuustekniikan markkinalla. Turvallisuustekniikan markkinat sisältävät ilmoittajan mukaan elektronisten vartiointilaitteiden asentamisen ja huollon sekä erilaisten elektronisten turvajärjestelmien, kuten sähköisen valvonnan, monitoroinnin, varashälyttimien, kulunvalvonnan ja työntekijöiden ajankäytön valvonnan järjestämisen.

¹⁵ Ilmoittajan arvio perustuu siihen, että Avarn arvioi sen osuuden segmentin kokonaisarvosta olevan hiukan korkeampi kuin sen osuus vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen kokonaismarkkinasta, jossa Avarnin osuus vuonna 2017 oli noin [10–20] %. Näin ollen Avarn arvioi, että sen myynti laajalla alueella toimiville monipisteasiakkaille, [] miljoonaa euroa, vastaa noin [20–30] % myynnin arvioidusta kokonaisarvosta Suomessa.

37. Ilmoittajan mukaan markkinoiden tarkempi jaottelu esimerkiksi elektronisten hälytysjärjestelmien asennuksen ja ylläpidon tai valvonta- ja vastepalvelujen erillisiin markkinoihin ei ole tarpeen. Ilmoittajan mukaan elektroninen vartiointi ja hälytysseuranta- ja vastepalvelut ovat erittäin integroituja palveluja, ja useimmat asiakkaat ostavat nämä palvelut samalta toimittajalta paketina.¹⁶ Lisäksi ilmoittajan mukaan suurin osa toimittajista tarjoaa sekä asennus-, huolto-, valvonta- ja vastepalveluja joko suoraan tai käyttämällä alihankkijoita.
38. Ilmoittajan mukaan turvallisuustekniikan markkina Suomessa vuonna 2017 oli myynnin arvoltaan noin [440–490] miljoonaa euroa, josta Avarnin markkinaosuus oli [alle 1] % ja Preventin noin [0–5] %. Ilmoittajan mukaan markkinalla toimii useita muita kilpailijoita, joista merkittävimpiä ovat Anvia Securi Oy, AM Securi Oy ja Certego Oy.

6.4 Rahankäsittelypalvelut

39. Ilmoittajan mukaan rahankäsittelypalvelujen markkina sisältää rahan ja muiden arvotavaroiden varastoinnin, käsittelyn ja laskennan paikallisissa laskentakeskuksissa sekä niiden kuljettamisen asiakkaille ja asiakkailta.
40. Ilmoittajan mukaan Prevent ei ole aktiivinen rahankäsittelypalvelujen markkinalla, mutta se on tarjonnut joillekin asiakkaille vähäisesti arvokuljetuspalveluja. Prevent ei ilmoittajan mukaan ole tuottanut muita rahankäsittelypalveluiksi katsottavia palveluja. Ilmoittajan mukaan osapuolten päällekkäisyydet ovat siten tältä osin marginaalisia.¹⁷ Ilmoittajan mukaan rahankäsittelypalvelujen markkina Suomessa vuonna 2017 oli myynnin arvoltaan noin [40–60] miljoonaa euroa, josta Avarnin markkinaosuus oli noin [30–40] % sekä Preventin [alle 1] %.
41. Rahankäsittelypalvelujen markkinalla toimii ilmoittajan mukaan rajoitettu määrä kilpailijoita, ja markkina jakautuu käytännössä kolmen toimijan kesken. Ilmoittajan mukaan Loomis Suomi Oy säilyy yrityskaupan jälkeenkin vahvimpana toimijana, jonka lisäksi kolmantena kilpailijana markkinalla toimii Rekla Oy.

6.5 Kiinteistöhuollon palvelukokonaisuudet

42. Ilmoittajan mukaan kiinteistöhuollon palvelut muodostavat erillisen tuotemarkkinan. Kiinteistöhuollon palvelut sisältävät muun muassa siivousta, kiinteistönhoitoa, tarjoilupalveluja ja turvallisuuspalveluja.

¹⁶ Ilmoittajan mukaan asennettuja laitteita ja järjestelmiä yleensä myös valvotaan reaaliaikaisesti hälytyskeskuksessa (ARC), jotka ilmoittaja on sisällyttänyt vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen markkinaan.

¹⁷ [].

43. Ilmoittaja katsoo, että erilliset kiinteistöhuollon palvelut ovat toisiaan täydentäviä ja niiden yhteinen tarjoaminen on kuluttajalle erillinen tuote ja erotettavissa itsenäisistä turvallisuuspalveluista.
44. Ilmoittajan arvion mukaan kiinteistöhuollon kokonaispalvelujen osana myytävien vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen kokonaisarvo on noin 10–20 % vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen kokonaismarkkinasta [40–90] miljoonaa euroa.
45. Ilmoittajan mukaan keskeisiä toimijoita kiinteistöhuollon kokonaispalveluiden markkinoilla ovat esimerkiksi ISS Finland Oy ja Lassila & Tikanoja Oyj.
46. Ilmoittajan mukaan yrityskaupan osapuolet eivät toimi kiinteistöhuollon kokonaispalveluiden markkinalla, sillä ne tarjoavat ainoastaan turvallisuuspalveluja.

7 Yrityskaupan kilpailuvaikutukset

47. Ilmoittajan näkemyksen mukaan yrityskauppa ei johda tehokkaan kilpailun olennaiseen estymiseen Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla. Ilmoittajan mukaan osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen markkinalla on yrityskaupan jälkeen alle 30 %, ja markkinalla käydään kovaa kilpailua eri toimijoiden kesken. Ilmoittajan näkemyksen mukaan kaupan osapuolilla ei siten ole mahdollisuutta nostaa hintoja tai muilla tavoin käyttää markkinavoimaansa yrityskaupan jälkeen. Lisäksi ilmoittajan mukaan asiakkaat ovat kooltaan suuria ja palveluntarjoajat valitaan pääasiassa kilpailutusten kautta, joten myös asiakkaiden ostovoima rajoittaa osapuolten toimintaa yrityskaupan jälkeen. Ilmoittajan näkemyksen mukaan yrityskauppa ei myöskään olennaisesti estä tehokasta kilpailua missään määrittelemässään suurten asiakkaiden alasegmentissä.
48. Ilmoittajan mukaan yrityskaupalla ei myöskään ole haitallisia vaikutuksia turvallisuustekniikan ja rahankäsittelypalvelujen markkinoilla. Ilmoittajan mukaan osapuolet ovat turvallisuustekniikan markkinalla edelleen pieni toimija, ja markkinalla toimii useita suuria kilpailijoita. Koska Preventillä on vain vähäistä toimintaa arvokuljetuspalveluissa, ovat osapuolten päällekkäisyydet rahankäsittelypalvelujen markkinalla ilmoittajan mukaan marginaalisia, eikä yrityskaupalla siten ilmoittajan mukaan ole haitallisia vaikutuksia myöskään tällä markkinasegmentillä.
49. Markkinatoimijoiden lausunnoissa on tuotu esiin, että isompien markkinatoimijoiden määrä vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen markkinalla on vähentynyt Avarnin tekemien yrityskauppojen myötä kolmeen. Avarnin ja Preventin välisen yrityskaupan myötä vartiointialalle syntyy tilanne, jossa markkinalle jää kaksi suurta toimijaa, joskin Securitas Oy tulee säilymään suurimpana markkinatoimijana yrityskaupan jälkeenkin.

50. KKV:n alustavan arvion mukaan yrityskaupan myötä vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen markkinalle muodostuu tilanne, jossa markkinalla toimii kaksi muita suurempaa toimijaa sekä lukuisia näitä pienempiä yrityksiä. Yrityskaupan jälkeen kahden suurimman markkinatoimijan, yrityskaupan osapuolten ja Securitaksen, yhteenlaskettu markkinaosuus muodostaa ilmoittajan toimittamien tietojen perusteella noin [60–70] % markkinasta. Markkinoiden kolmanneksi suurimman toimijan markkinaosuus on ilmoittajan arvion mukaan [alle 5] %, joten muut markkinatoimijat ovat siten selvästi Securitasta ja yrityskaupan osapuolia pienempiä.
51. Yrityskaupan ilmoittaja on esittänyt, että vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen markkinat ovat maantieteelliseltä laajuudeltaan kansalliset, sillä useimmat yritykset pystyvät tarjoamaan palveluitaan kansallisesti alihankintaverkostonsa kautta.
52. Vaikka vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen markkinalla toimii lukumääräisesti paljon toimijoita, ovat useimmat toimijat kuitenkin kaupan osapuolia huomattavasti pienempiä. Suurin osa alan yrityksistä toimii paikallisesti ja palvelee pääasiassa pieniä asiakkaita. Viraston alustavan arvion mukaan on mahdollista, että yrityskaupan seurauksena vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen markkinalla kilpailu erityisesti valtakunnallista palvelua tarjoavien yritysten välillä sekä suuria asiakkaita palvelevien toimijoiden välillä vähenee.

8 Johtopäätös

53. Ottaen huomioon edellä esitetyt markkinoiden rakennetta sekä yrityskaupan osapuolten ja kolmansien välistä kilpailutilannetta koskevat havainnot KKV katsoo, että yrityskaupan kilpailuvaikutuksia yrityskaupan kannalta relevanteilla markkinoilla on edelleen selvitettävä.
54. Alustavan tarkastelun perusteella yrityskauppa saattaa aiheuttaa haitallisia kilpailuvaikutuksia erityisesti vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen markkinoilla. Asiassa on aiheellista tutkia yrityskaupan kilpailuvaikutuksia yksityiskohtaisesti jatkoselvityksessä.

9 Sovelletut säännökset

55. Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24 ja 26 §.

10 Muutoksenhaku

56. Kilpailulain 44 §:n perusteella yrityskaupan ilmoittaja ei saa hakea muutosta tähän KKV:n päätökseen valittamalla.
57. Lisätietoja päätöksestä antaa erikoistutkija Harri Puskala, puhelin 029 505 3664, sähköposti harri.puskala@kkv.fi.

Ylijohtaja

Timo Mattila

Erikoistutkija

Harri Puskala